

ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ П'ЯТИКЛАСНИКІВ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Давидова Ірина,
СумДПУ ім. А.С.Макаренка

Поняття “адаптація” – одне з ключових у дослідженні живого організму, оскільки, саме механізми адаптації, вироблені в результаті тривалої еволюції, забезпечують можливість існування організму в мінливих умовах середовища.

Актуальність даної роботи полягає у тому, що проблема адаптації до умов навчання в середній школі виникає у дитини, коли вона переходить з початкової школи до середньої. Для такої дитини незвичне все: новий розпорядок дня, нове приміщення, нові вчителі, нові незнайомі діти. Зміни звичних умов життя вимагають від дитини перебудови раніше сформованого стереотипу поведінки.

Метою даної роботи є дослідження рівня розвитку компонентів шкільної адаптації, що зумовлюють загальну адаптацію молодшого підлітка до навчання у середній школі.

Важливість проблеми наступності між початковою і середньою ланкою визначається низкою специфічних проблем, що потребують особливої уваги.

І. В. Дубровіна дає наступне визначення адаптації: «Адаптація – це процес пристосування людини до змінюваних умов, які відбуваються у зовнішньому середовищі: від моменту зустрічі людини з новими умовами існування до виробки адаптивної реакції».

Процес адаптації в основній школі включає три етапи її проходження:

1. етап: орієнтований, коли у відповідь на комплекс нових впливів, усі системи організму відповідають бурхливою реакцією і значною напругою. Ця «фізіологічна буря» триває 2-3 тижні.
2. етап: нестійке пристосування, коли організм шукає і знаходить які – небудь оптимальні або близькі до оптимальних варіанти реакцій на вплив.
3. етап: відносно стійке пристосування, коли організм знаходить найоптимальніші варіанти реагування на навантаження.

Г. Крайг звертає увагу , що існує три рівня адаптації до шкільного навчання , а саме :

Високий рівень адаптації : п'ятикласник позитивно ставиться до школи, вимоги сприймає адекватно, навчальний матеріал засвоює легко, глибоко і повністю, старанний, уважно слухає вказівки і виконує доручення без зайвого контролю, в класі займає позитивне статусне положення.

Середній рівень адаптації: учень позитивно ставиться до школи, її відвідування не викликає негативних переживань, розуміє навчальний матеріал, якщо вчитель викладає його детально і наочно, засвоює головний зміст навчальних програм, буває зосередженим тільки тоді, коли зайнятий чимось цікавим.

Низький рівень адаптації: учень негативно ставиться до школи, домінує пригнічений настрій, спостерігається порушення дисципліни, самотійна робота з підручником ускладнена ,при виконанні самотійних учбових завдань не виявляє зацікавленості, до уроків готується нерегулярно.

Література:

1. Битянова М.Р., Азарова Т.В., Афанасьев Е.И., Васильева Н.Л. Работа психолога в начальной школе. – М.: Изд-во «Совершенство», 1998. – 352 с. – (Практическая психология в образовании).
2. Павелків Р., Цигикало О. Дитяча психологія. – К., 2007. – 432 с.
3. Савчин М. Педагогічна психологія. – К., 2007. – 424 с.

Наук. кер. – Стадник Т.А., к. психол. н., доц.